

БЕЛАРУСЬ І ГЕРМАНІЯ: ГІСТОРЫЯ І СУЧАСНАСЦЬ

18-я МІЖНАРОДНАЯ НАВУКОВАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

Мінск, 5 красавіка 2019 г.

ПРАГРАМА

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт

Інстытут гісторыі НАН Беларусі

*75-годдзю вызвалення Беларусі
прысвячаеца*

БЕЛАРУСЬ І ГЕРМАНІЯ: ГІСТОРЫЯ І СУЧАСНАСЦЬ

П Р А Г Р А М А

18-й Міжнароднай навуковай канферэнцыі

Мінск, 5 красавіка 2019 г.

Мінск МДЛУ
2019

АРГКАМІТЭТ

Л. А. Тарасевіч (старшыня)	прарэктар па навуковай працы
С. Я. Новікаў (сустаршыня)	загадчык кафедры гісторыі, сусветнай культуры і турызму
А. М. Літвін (сустаршыня)	загадчык аддзела ваеннай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі
С. П. Кубека (сябра аргкамітэта)	старшы выкладчык кафедры гісторыі, сусветнай культуры і турызму
А. М. Кушнярэвіч (сябра аргкамітэта)	прафесар кафедры гісторыі, сусветнай культуры і турызму
А. Г. Цымбал (сябра аргкамітэта)	дацэнт кафедры гісторыі, сусветнай культуры і турызму

Канферэнцыя праводзіцца ў рамках Дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў на 2016–2020 гг. «Эканоміка і гуманітарнае развіццё беларускага грамадства» (навуковы кіраўнік – член-карэспандэнт НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар А. А. Каваленя).

Падпраграма 12.1 «Гісторыя і культура». Заданне 12.1.01 «Беларусь у гады сусветных войнаў: сацыяльна-эканамічныя і грамадскія трансфармацыі» (навуковы кіраўнік – кандыдат гістарычных навук, дацэнт М. У. Смяховіч)

ПАРАДАК ДНЯ

9.00 – 10.00	рэгістрацыя (корп. А, аўд. 213)
10.00 – 12.00	першае пленарнае пасяджэнне
<i>12.00 – 13.00</i>	<i>перапынак</i>
13.00 – 15.00	другое пленарнае пасяджэнне
<i>15.00 – 15.30</i>	<i>перапынак</i>
15.30 – 17.30	трэцяе пленарнае пасяджэнне
17.30	падвядзенне вынікаў работы канферэнцыі

РЭГЛАМЕНТ

Даклады	15 хвілін
Паведамленні	10 хвілін
Выступленні	5 хвілін

ПАРАДАК РАБОТЫ КАНФЕРЭНЦЫ

10.00–10.10 Адкрыццё канферэнцыі
Уступнае слова **Ларысы Аляксандраўны Тарасевіч** – прарэктар па навуковай працы

10.10–12.00 ПЕРШАЕ ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ
(корп. А, аўд. 213)

ВЫЗВАЛЕННЕ БССР – ВЫЗВАЛЕННЕ БЕЛАРУСІ: ДАКУМЕНТАЛЬНЫ НАРАТЫЎ І ДАСЛЕДЧЫЦКІ ПАДЫХОД

Вядучыя:

Коршук Уладзімір Канстанцінавіч – доктар гістарычных навук, прафесар, прафесар кафедры гісторыі Беларусі новага і найноўшага часу БДУ, ганаровы работнік адукацыі Рэспублікі Беларусь (г. Мінск)

Шаркоў Анатоль Васільевіч – доктар гістарычных навук, прафесар, навуковы супрацоўнік Беларускага культурнага цэнтра духоўнага Адраджэння (г. Мінск)

Даклады

Юрген Царускі – навуковы супрацоўнік Інстытута найноўшай гісторыі ў Мюнхене (Мюнхен/Берлін), галоўны рэдактар часопіса «Vierteljahrshfte für Zeitgeschichte», доктар PhD (Германія)

GERMANSKAJA АКУПАЦЫЯ БЕЛАРУСІ (1941–1944) НА СТАРОНКАХ ШТОКВАРТАЛЬНІКА ІНСТЫТУТА НАЙНОЎШАЙ ГІСТОРЫІ

Янеке Кристина – музеязнавец, удзельнік праекта «Tradicia. History Service» (г. Берлін), доктар PhD

СОВМЕСТНАЯ ГЕРМАНО-БЕЛОРУССКАЯ ВЫСТАВКА «ЛАГЕРЬ СМЕРТИ “ТРОСТЕНЕЦ”. ИСТОРИЯ И ПАМЯТЬ». НЕМЕЦКАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ В ДВУХСТОРОННЕЙ МУЗЕЙНОЙ ЭКСПОЗИЦИИ

Новікаў Сяргей Яўгенавіч – кандыдат гістарычных навук, дацэнт, загадчык кафедры гісторыі, сусветнай культуры і турызму МДЛУ

ВЫЗВАЛЕННЕ БЕЛАРУСІ (1943–1944) У КАНТЭКСЦЕ СУЧАСНАГА НАВУКОВАГА НАРАТЫВА

Манвидас Виткунас – доцент кафедры гуманитарных наук Литовской военной академии им. генерала Йонаса Жемайтиса (г. Вильнюс)

РЕФЛЕКСИИ ИСТОРИЧЕСКОЙ ПАМЯТИ В ВООРУЖЕННЫХ СИЛАХ ЛИТВЫ И СОСЕДНИХ СТРАН

Зааль Юлия, фон – каардынатар па навуковай працы ў Расійска-Германскай сумеснай камісіі гісторыкаў, навуковы супрацоўнік Інстытута найноўшай гісторыі ў Мюнхене (Мюнхен / Берлін), доктар PhD

ПАМЯЦЬ ПРА ХАЛАКОСТ У СУЧАСНАЙ ЕЎРОПЕ (на прыкладзе лагера смерці «Трасцянец»)

Коршук Владимир Константинович – доктар історычных навук, прафесар, прафесар кафедры історыі Беларусі новага і найноўшага часу БГУ, заслуженны работнік асветы Рэспублікі Беларусь (г. Мінск)

ОЗАРІЧСЬКІЕ ЛАГЕРЫ СМЕРЦІ НА ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСІ

Шарков Анатолий Васильевич – доктар історычных навук, прафесар, навуковы супрацоўнік Беларускага культурнага цэнтру духоўнага Возраджэння, (г. Мінск)

ТРАГЕДІЯ ДЕРЕВНІ ОЛА

Корсак Алеся Іосифовна – кандыдат історычных навук, доцент, заведуючы кафедрай історыі і турызму Паліцкага дзяржаўнага ўніверсітэта,

ВОІНСКІЕ ЗАХОРАНЕНЫЯ ПЕРЫОДА ВЕЛІКАЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ НА ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСІ: К ВОПРАСУ ВЕРЫФІКАЦЫІ ДАННЫХ

Паведамленні

Здановіч Уладзімір Васільевіч – доктар гістарычных навук, прафесар, загадчык кафедры гісторыі Беларусі Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А. С. Пушкіна

МІЖНАЦЫЯНАЛЬНЫЯ АДНОСІНЫ Ў ГАДЫ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ Ў АЦЭНКАХ СУЧАСНАЙ УКРАЇНСКАЙ ГІСТАРЫЯГРАФІ

Воронкова Ирина Юрьевна – старшы навуковы супрацоўнік аддзела історыі Беларусі Інстытута історыі НАН Беларусі (г. Мінск)

НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ВОЕННОГО СТРОИТЕЛЬСТВА И ПОЛИТИЧЕСКОЙ ОБСТАНОВКИ В БЕЛОРУССКОЙ ССР В СВЯЗИ С ПОЛЬСКИМ ПОХОДОМ КРАСНОЙ АРМИИ 1939 г. (по документам ЦК КП(б)Б и СНК БССР)

Кузнецов Игорь Николаевич – кандидат исторических наук, доцент кафедры дипломатической и консульской службы факультета международных отношений БГУ (г. Минск)

ВОЕННЫЙ ПЛЕН И ИНТЕРНИРОВАНИЕ В БССР (1939–1941)

Пантьо Дмитрий – доктор истории, главный специалист научного отдела, ведущий сотрудник Музея истории Второй мировой войны в г. Гданьск (Польша)

МАЛОИЗВЕСТНЫЕ АСПЕКТЫ ИСТОРИИ ПОВСЕДНЕВНОСТИ НА ТЕРРИТОРИИ БЕЛАРУСИ ВО ВРЕМЯ НЕМЕЦКОЙ ОККУПАЦИИ (1941–1944)

Гребень Евгений Александрович – кандидат исторических наук, доцент, заведующий кафедрой социально-гуманитарных дисциплин БГАТУ (г. Минск)

МАТЕРИАЛЬНОЕ ПОЛОЖЕНИЕ ГРАЖДАНСКОГО НАСЕЛЕНИЯ В УСЛОВИЯХ НАЦИСТСКОЙ ОККУПАЦИИ БЕЛАРУСИ ПО ВОСПОМИНАНИЯМ ОЧЕВИДЦЕВ

Лукашун Войцех – специалист научного отдела, ведущий сотрудник Музея истории Второй мировой войны в г. Гданьск (Польша)

ХОЛОКОСТ В ПОЛЬШЕ В НАЧАЛЕ ВТОРОЙ МИРОВОЙ ВОЙНЫ: МАЛОИЗВЕСТНЫЕ СТРАНИЦЫ

ВЯЛКАЯ АЙЧЫННАЯ ВАЙНА: ЛЮДЗІ – ПАДЗЕІ – ФАКТЫ

Вядучыя:

Здановіч Уладзімір Васільевіч – доктар гістарычных навук, прафесар, загадчык кафедры гісторыі Беларусі Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А. С. Пушкіна

Літвін Аляксей Міхайлавіч – доктар гістарычных навук, прафесар, загадчык аддзела ваеннай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі (г. Мінск)

Даклады

Стрелец Михаил Васильевич – доктор исторических наук, профессор, профессор кафедры гуманитарных наук Брестского государственного технического университета

Птичкина Светлана Алексеевна – старший преподаватель кафедры гуманитарных наук Брестского государственного технического университета

ИВАН МЕФОДЬЕВИЧ МАНАГАРОВ: ШТРИХИ К ПОРТРЕТУ ВИДНОГО ВОЕНАЧАЛЬНИКА

Литвин Алексей Михайлович – доктор исторических наук, профессор, заведующий отделом военной истории Беларуси Института истории НАН Беларуси (г. Минск)

ФИНАНСОВЫЕ РАБОТНИКИ В ПАРТИЗАНСКОМ ДВИЖЕНИИ БЕЛАРУСИ (1941–1944)

Кулинок Святослав Валентинович – заведующий отделом информации и научного использования документов Белорусского государственного архива научно-технической документации (г. Минск)

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ БЕЛУРУССКОГО ШТАБА ПАРТИЗАНСКОГО ДВИЖЕНИЯ С СОЮЗНЫМИ, РЕСПУБЛИКАНСКИМИ И ТЕРРИТОРИАЛЬНЫМИ ОРГАНАМИ НКВ/НКГБ И ОРГАНАМИ ВОЕННОЙ КОНТРАРАЗВЕДКИ «СМЕРШ» ПО ВОПРОСУ ВЫЯВЛЕНИЯ НЕМЕЦКОЙ АГЕНТУРЫ

Крыварот Анатолий Алексеевич – кандидат гістарычных навук, вядучы навуковы супрацоўнік аддзела ваеннай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі (г. Мінск)

УЗАЕМАДЗЕЙННЕ ПАРТЫЗАН БЕЛАРУСІ, ЛАТВІ, ЛІТВЫ І ГІСТА-
РЫЯГРАФІЯ САВЕЦКАГА ПЕРЫЯДУ

Свінціцкі Фёдар Аляксеевіч – палкоўнік у адстаўцы, ваенны гісторык (г. Магілёў)

АСАБЛІВАСЦІ ПАРТЫЗАНСКАГА РУХУ НА МАГІЛЁЎШЧЫНЕ (1941–1944)

Паведамленні

Куракова Іна Яўгенаўна – кандыдат гістарычных навук, выкладчык гісторыі Віцебскага дзяржаўнага музычнага каледжа імя І. І. Салерчынскага

ФІНАНСАВАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ ЭМІСІЙНАГА БАНКА «ОСТЛАНД» У МІНСКУ (1941–1944)

Козел Дмитрий Антонович – старший преподаватель кафедры военно-технического факультета БНТУ (г. Минск)

ОРГАНИЗАЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ ПАРТИЗАНСКИМИ ФОРМИРОВАНИЯМИ БЕЛАРУСИ В ГОДЫ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ

Сумко Елена Вячеславовна – кандидат исторических наук, доцент кафедры истории и туризма Полоцкого государственного университета

ВЫЖИВАНИЕ ПОСЛЕ ОСВОБОЖДЕНИЯ: 1944–1945 гг. (в дискурсе устной истории)

Латышева Виктория Александровна – кандидат исторических наук, доцент кафедры источниковедения БГУ (г. Минск)

ДОКУМЕНТАЛЬНЫЙ ФИЛЬМ «ЖЕРТВЫ ОБВИНЯЮТ»: ПЕРСПЕКТИВЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ИСТОРИЧЕСКОГО ИСТОЧНИКА

Литвиновский Иван Афанасьевич – кандидат исторических наук, доцент кафедры истории Беларуси нового и новейшего времени БГУ (г. Минск)

Литвиновская Юлия Ивановна – кандидат исторических наук, доцент кафедры гуманитарных дисциплин БГУИР (г. Минск)

СОВЕТСКИЙ СОЮЗ И ГЕРМАНСКИЙ ВОПРОС НА ЗАВЕРШАЮЩЕМ ЭТАПЕ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ

Скоморощенко Михаил Николаевич – заведующий отделом публикаций Национального архива Республики Беларусь

СБОРНИК ВОСПОМИНАНИЙ И СТАТЕЙ «НЕПОКОРЕННАЯ БЕЛОРУССИЯ» КАК ИСТОЧНИК ПО ИСТОРИИ БЕЛОРУССКОГО ШТАБА ПАРТИЗАНСКОГО ДВИЖЕНИЯ

Скрабіна Людміла Сямёнаўна – кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры філасофіі, гісторыі, паліталогіі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта транспарту (г. Гомель)

«НОВЫ ПАРАДАК»: АСПЕКТЫ ЖЫЦЦЁВАЙ ПРАКТЫКІ НАСЕЛЬНІЦТВА ВА ЎМОВАХ ВАЕННАГА ЧАСУ 1941–1943 гг. (на матэрыяле Добрушкага раёна)

Осипова Людмила Александровна – кандидат исторических наук, доцент кафедры истории Беларуси нового и новейшего времени БГУ (г. Минск)

ЛОГОЙСКИЙ РАЙОН В ГОДЫ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ

Ходасевич Анна Сергеевна – кандидат исторических наук, доцент кафедры истории Беларуси нового и новейшего времени БГУ (г. Минск)

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ В ГОДЫ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ

Щавлинский Николай Борисович – кандидат исторических наук, доцент кафедры истории, мировой и отечественной культуры БНТУ (г. Минск)

120-й АВИАПОЛК (БЕЛОРУССКАЯ ГРУППА) ГРАЖДАНСКОГО ВОЗДУШНОГО ФЛОТА В ГОДЫ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ (1941–1945)

Цымбал Аляксандр Георгіевіч – кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры гісторыі, сусветнай культуры і турызму МДЛУ

СТАНОВІШЧА НАСЕЛЬНІЦТВА НА АКУПАВАНАЙ ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСІ (1941–1944) ПАВОДЛЕ МАТЭРЫЯЛАЎ КАЛЕКЦЫІ ДАКУМЕНТАЎ ГЕНЕРАЛЬНАГА КАМІСАРЫЯТА «БЕЛАРУСЬ»

БЕЛАРУСЬ І ГЕРМАНІЯ: ГІСТОРЫЯ – КУЛЬТУРА – ПАМЯЦЬ

Вядучыя:

Кушнярэвіч Аляксандр Мікалаевіч – доктар мастацтвазнаўства, прафесар, прафесар кафедры гісторыі, сусветнай культуры і турызму МДЛУ

Грэбень Яўген Аляксандравіч – кандыдат гістарычных навук, дацэнт, загадчык кафедры сацыяльна-гуманітарных дысцыплін БДАТУ (г. Мінск)

Даклады

Чикалова Ирина Ромуальдовна – доктар исторических наук, профессор кафедры всеобщей истории и методики преподавания истории БГПУ им. М. Танка, ведущий научный сотрудник Института истории НАН Беларуси (г. Минск)

СТАНОВЛЕНИЕ ГЕРМАНИСТИКИ КАК ОБЛАСТИ ИСТОРИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ В РОССИЙСКОЙ ИМПЕРИИ

Кушнярэвіч Аляксандр Мікалаевіч – доктар мастацтвазнаўства, прафесар кафедры гісторыі, сусветнай культуры і турызму МДЛУ

НЯМЕЦКІЯ УТІЛЫВЫ Ў БЕЛАРУСКІМ ЖЫВАПІСЕ XIX ст.

Дмитриева Ольга Петровна – кандидат исторических наук, доцент (Академия управления при Президенте Республики Беларусь, г. Минск)

Куницкий Владимир Владимирович – кандидат исторических наук, доцент кафедры древнейших цивилизаций и Средневековья БГПУ им. М. Танка (г. Минск)

НАЦИОНАЛЬНЫЕ ШКОЛЫ НА БЕЛОРУССКИХ ЗЕМЛЯХ НАКАНУНЕ И В ГОДЫ ПЕРВОЙ МИРОВОЙ ВОЙНЫ

Смольянинов Михаил Митрофанович – кандидат исторических наук, доцент, старший научный сотрудник отдела военной истории Беларуси Института истории НАН Беларуси (г. Минск)

ОСВОБОЖДЕНИЕ БЕЛОРУССКИХ ЗЕМЕЛЬ ОТ ГЕРМАНСКИХ ОККУПАНТОВ В 1918 г.

Трубчык Алена Генадзьеўна – кандыдат гістарычных навук, старшы навуковы супрацоўнік аддзела ваеннай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі (г. Мінск)

ГАРАДСКОЕ САМАКІРАВАННЕ ў ГРОДНА (1918–1927)

Паведамленні

Благуш Ирина Сергеевна – кандидат экономических наук, доцент кафедры экономических наук МГЛУ

ЭКСПОРТНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ПОСТИНДУСТРИАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ: УРОКИ ГЕРМАНИИ И ВЫЗОВЫ ДЛЯ БЕЛАРУСИ

Бригадина Ольга Васильевна – кандидат исторических наук, доцент кафедры истории России БГУ (г. Минск)

ПРАВОВОЕ ПОЛОЖЕНИЕ РОССИЙСКОЙ ЭМИГРАЦИИ В ГЕРМАНИИ (1920-е – начало 1930-х гг.)

Кузнецова-Тимонова Александра Владимировна – кандидат исторических наук, старший научный сотрудник отдела военной истории Беларуси Института истории НАН Беларусі (г. Минск)

ПОВСЕДНЕВНАЯ ЖИЗНЬ СЕЛЬСКОГО НАСЕЛЕНИЯ МОЛОДЕЧЕНСКОЙ ОБЛАСТИ (сентябрь 1944 – май 1945)

Концевой Петр Александрович – старший преподаватель кафедры общей теории права и гуманитарных дисциплин ЧУО «БИП–Институт правоведения», Могилёвский филиал

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ГЕРМАНСКОГО РЕПАРАЦИОННОГО ОБОРУДОВАНИЯ НА ВОССТАНОВЛЕННЫХ И ВНОВЬ ПОСТРОЕННЫХ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ БССР (1945 – начало 1950-х гг.)

Цымбал Аляксандр Георгіевіч – кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры гісторыі, сусветнай культуры і турызму МДЛУ

БЕЛАРУСКАЕ ПЫТАННЕ ў ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ (1921–1939)
У МЕЖВАЕННАЙ ПОЛЬСКАЙ ГІСТАРЫЯГРАФІІ

IN MEMORY

Юрген Царускі (28.04.1958 – 04.03.2019)

Увага: матэрыялы дакладаў удзельнікаў канферэнцыі прымаюцца да 10 мая 2019 г. (аб'ём: даклады – да 10 старонак, паведамленні – да 7, спасылкі адзінкавыя, ручныя прыводзяцца ў парадку іх з'яўлення ў тэксце паводле патрабаванняў ВАК Беларусі).

Электронны адрас: histcultmslu@gmail.com; novikau@tut.by

БЕЛАРУСЬ І ГЕРМАНІЯ: ГІСТОРЫЯ І СУЧАСНАСЦЬ

ПРАГРАМА

18-й Міжнароднай навуковай канферэнцыі

Мінск, 5 красавіка 2019 г.

Адказны за выпуск *С. Я. Новікаў*

Рэдактары: *А. М. Баброўская, В. С. Забродская, К. І. Кавалёва*

Ст. карэктар *С. А. Іванова*

Камп'ютарны набор *Л. М. Пратасевіч*

Падпісана ў друк 01.04.2019. Фармац 60×84 ¹/₁₆. Папера афсетная. Гарнітура Таймс. Рызаграфія.
Ум. друк. арк. 0,69. Ул.-выд. арк. 0,35. Тыраж 100 экз. Заказ 14.

Издатель и полиграфическое исполнение: учреждение образования «Минский государственный лингвистический университет». Свидетельство о государственной регистрации издателя, изготовителя, распространителя печатных изданий от 02.06.2017 г. № 3/1499.
ЛП № 02330/458 от 23.01.2014 г.

Адрес: ул. Захарова, 21, 220034, г. Минск.